

Werkenlijk leren, een verzamelplaats voor onderwijs en bedrijfsleven

Een plek waar theorie en praktijk samenkomen. Waar werken en leren door elkaar heen lopen. En waar je jezelf kunt ontwikkelen, of je nu student of professional bent. Het klinkt als een droombeeld, maar in werkelijkheid bestaan dit soort plekken al. En daar mogen we trots op zijn, vinden de vier Zwolse mbo-scholen. Daarom introduceren ze Werkenlijk Leren (www.werkenlijklernen.nl), een verzamelplaats om onderwijs en bedrijfsleven te inspireren met bijzondere inzichten en initiatieven.

ERIK VAN GIJTENBEEK, GERT WESTERVELD, MATTHIJS ANDRIESEN, MARIANNE VAN DER ZEE, SANNE BENIT-TANIS, SANDRA TUINMAN

Studenten Groen, grond en infra leren werken met machines. Medewerkers van Roelofs Lemelerveld geven praktijklessen aan de studenten van Groen, grond en infra van Zone.college. Studenten mogen met verschillende machines werken, waardoor ze veel nieuwe vaardigheden ontwikkelen. Het is zelfs mogelijk om certificaten te behalen. De benodigde theorie wordt aangeboden door zowel medewerkers van Roelofs Lemelerveld als door docenten. Op www.werkenlijklernen.nl vind je nog veel meer grote en kleine voorbeelden, interessante verhalen en interviews. Ga eens kijken en zie dat hybride leren niet altijd ingewikkeld hoeft te zijn!

FOTO CIBAP: JASMIN HOVESTAD

Werkelijk Leren is een idee van Landstede Groep, Deltion College, Cibap en Zone.college. Alle vier willen ze de samenwerking met het bedrijfsleven versterken. ‘In deze snel veranderende wereld lukt het niet altijd om op school de nieuwste technieken aan te bieden. We kunnen de ervaring in de ‘echte wereld’ niet evenaren’, zegt Matthijs Andriessen, onderwijsadviseur bij Cibap. ‘Leiden we studenten samen op, dan bereiden we ze goed voor op de praktijk. Een win-winsituatie: bedrijven investeren in het personeel dat ze hard nodig hebben en wij motiveren studenten met betekenisvolle opdrachten.’

MOGELIJKHEDEN IN PLAATS VAN BEPERKINGEN

Vanuit dat wederzijdse belang zijn in de afgelopen jaren diverse hybride leeromgevingen ontwikkeld. ‘We merken dat bedrijven vaker betrok-

ken willen zijn bij het opleiden van toekomstige medewerkers’, zegt Erik van Gijtenbeek, locatieverantwoordelijke mbo Zwolle bij het Zone.college. ‘Tegelijkertijd staan scholen ervoor open om hun onderwijs praktijkrijker in te richten. Hoewel er nog steeds allerlei richtlijnen gelden, wordt er gekeken naar mogelijkheden in plaats van beperkingen. Hybride docenten, die zowel op school lesgeven als in het bedrijfsleven werken, vormen daarbij belangrijke aanjagers.’

ONDERWIJS EN PRAKTIJK INTEGREREN

De Zwolse mbo-scholen vinden het tijd om de mooie projecten onder de aandacht te brengen. ‘In dit magazine laten we zien wat er op het gebied van praktijkleren allemaal kan’, aldus Gert Westerveld, projectleider BPV bij het Deltion College. ‘Daaruit blijkt dat een hybride leeromgeving geen doel is, maar

een middel om theorie en praktijk te integreren. We willen onderwijs en bedrijfsleven hiervan bewust maken,

EEN CONSTRUCTIEVE SAMENWERKING TUSSEN BEDRIJFSLEVEN EN ONDERWIJS

zodat zij ontdekken welke mogelijkheden er nog meer zijn naast bijvoorbeeld stages. In een hybride leeromgeving kan iedereen, van student tot professional, zich blijven ontwikkelen.’

GEZAMENLIJK BELANG

Binnen Werkelijk Leren openen de vier mbo-scholen hun deuren: ze houden ideeën niet voor zichzelf, maar delen ze met iedereen. ‘Dat is »

precies wat een hybride leeromgeving nodig heeft. Het draait niet om het eigen, maar om het gezamenlijke belang: met elkaar willen we de nieuwe generatie voorbereiden op de praktijk', zegt Marianne van der Zee, beleidsadviseur bij Landstede Groep. 'Door professionals in het onderwijs en het bedrijfsleven te inspireren met inzichten en initiatieven, hopen we dat ze elkaar beter weten te vinden. En dat er op termijn nog meer mooie projecten ontstaan.'

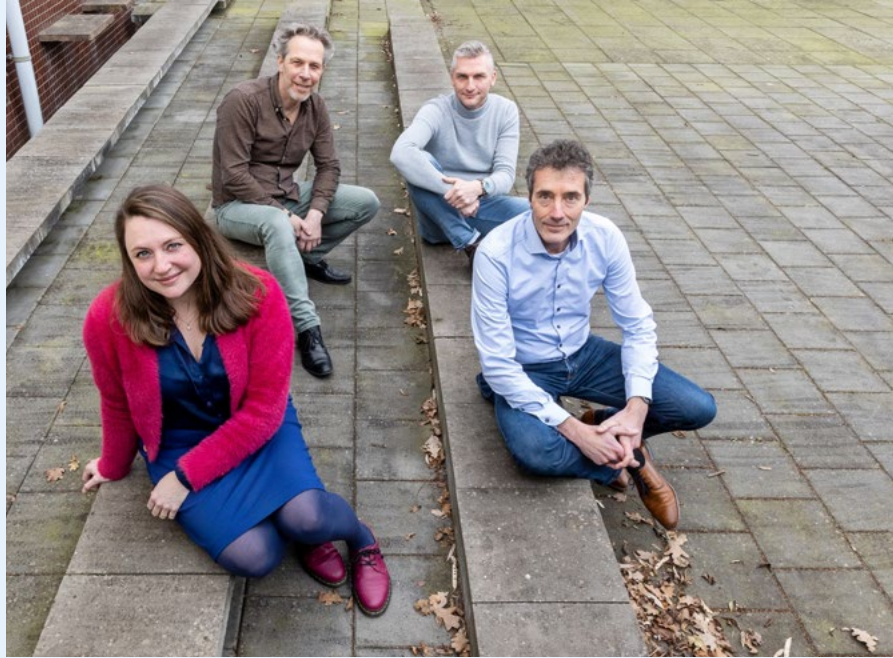
Om de praktijkvoorbeelden van hybride leren te voorzien van een theoretisch kader is in het magazine een verhelderend interview met Ilya Zitter opgenomen.

Ilya Zitter 'In een hybride leeromgeving wordt een sterke verbinding gecreëerd tussen onderwijs en de buitenwereld.'

IN HYBRIDE LEER- OMGEVINGEN IS MINDER RUIMTE VOOR EEN RIGIDE, VASTOMLIJND LEERPLAN

De wereld om ons heen verandert. Meebewegen is belangrijk en dat vraagt om wendbaarheid. Van iedereen. Hybride leeromgevingen kunnen daaraan bijdragen. Maar wat zijn dat precies? Ilya Zitter, lector Leeromgevingen in het Beroepsonderwijs bij Lectoraat Beroepsonderwijs, Kenniscentrum Leren en Innoveren (Hogeschool Utrecht), legt het uit.

'In een hybride leeromgeving wordt een sterke verbinding gecreëerd tussen onderwijs en de buitenwereld', begint Ilya. 'Studenten en professionals met verschillende

(vlnr) Marianne van der Zee Matthijs Andriessen, Gert Westerveld en Erik van Gijtenbeek. Afwezig is Sanne Bennit-Tanis.

achtergronden zijn binnen een organisatie samen verantwoordelijk voor bijvoorbeeld een afdeling of proces. De volledige werkomgeving wordt ingericht om van te leren. Zo ontdekken de betrokkenen hoe ze zich kunnen ontwikkelen terwijl ze werken. En dat is waardevol in deze tijd.'

'Betrokkenen ontdekken hoe ze zich kunnen ontwikkelen terwijl ze werken. En dat is waardevol in deze tijd.'

WERKEN EN LEREN

Een mooi voorbeeld van een hybride leeromgeving is een ziekenhuisafdeling die wordt gerund door studenten en lerende professionals. Werken en leren lopen door elkaar heen: ze zijn écht met elkaar verbonden. 'Dat is anders dan een schoonheidssalon op school die beperkte openingstijden heeft en de rest van de tijd wordt gebruikt als praktijkruimte. Of dan een stage, waarbij studenten alsnog heen en weer bewegen tussen school en werk. Dit blijven dan losstaande werelden.'

WAARDEVOLLE AANVULLING

Hoe hybride leeromgevingen zich verhouden tot het overall curriculum van een opleiding? 'Het concept vervangt het curriculum niet, maar

vormt een waardevolle aanvulling. Een hybride leeromgeving kan in het eerste jaar bijvoorbeeld worden ingezet om studenten te laten kennismaken met de praktijk. Vervolgens lopen studenten stage en doen ze praktijkopdrachten, waarna ze in het vierde jaar nogmaals in een hybride leeromgeving aan de slag kunnen gaan. Deze keer om zich verder te verdiepen en bekwamen in hun kennis, vaardigheden en attitudes.'

FLEXIBILITEIT

Wel verandert het curriculum van een opleiding: er is minder ruimte voor een rigide, vastomlijnd leerplan. De aandacht verschuift naar taken en opdrachten die studenten in verschillende contexten kunnen uitvoeren. Bij voorkeur voor alle vakken, dus ook voor Nederlands en Rekenen. 'Dat vraagt om flexibiliteit', zegt Ilya. 'Daarnaast is het als school nodig om na te denken over de inzet van docenten. Welke rol spelen zij in hybride leeromgevingen? En kunnen zij zich daar, naast het bieden van begeleiding, zelf ook blijven ontwikkelen?'

WEDERZIJDSE MEERWAARDE

Om dit alles te organiseren, is steun in verschillende lagen van de onderwijsinstelling essentieel. Die

steun komt tot uiting in onder meer de onderwijsvisie en teamafspraken. ‘Van daaruit kan een club van onderwijsontwikkelaars en docenten de ruimte krijgen om een mooi ontwerp te maken, in co-creatie met werkveldpartners. Ken je elkaar goed, dan is het gemakkelijker om het gesprek aan te gaan over de wederzijdse meerwaarde. Pas als die bestaat, is het opzetten van een hybride leeromgeving zinvol.’

‘Sommige hybride leeromgevingen beginnen klein en breiden al doende uit.’

KLEIN BEGINNEN

Ilya benadrukt dat groot denken niet altijd nodig is. ‘Sommige hybride leeromgevingen beginnen klein en breiden al doende uit. Zo ken ik een school waar studenten praktijkopdrachten uitvoerden in een winkelcentrum. In de loop van de tijd werden meer winkeliers betrokken en kregen de studenten bijvoorbeeld de kans om hun eigen pop-up-store te openen. Pop-up stores en labs kunnen plekken zijn waar studenten en retailers samenwerken en van elkaar leren.’

DE SAMENWERKING
TUSSEN DE VIER
SCHOLEN SMAAKT
NAAR MEER!

BETEKENISVOL ONDERWIJS

Dat de vier mbo-scholen in Zwolle elkaar hebben gevonden, draagt volgens Ilya bij aan de ontwikkeling van hybride leeromgevingen. ‘In de dagelijkse praktijk komen de scholen dezelfde bedrijven en organisaties tegen. Door goed samen te werken,

investeren ze in een professionele verbinding met het werkveld. Zo zetten ze zich met elkaar in voor betekenisvol onderwijs. En kunnen zowel studenten als zittende medewerkers goed worden opgeleid voor de praktijk van nu en de toekomst.’

SAMENWERKING

Een van de specifieke kenmerken van de regio Zwolle is de constructieve samenwerking binnen het bedrijfsleven en het onderwijs. Deze samenwerking komt goed tot uiting in de praktijkvoorbeelden van hybride onderwijs en in het enthousiasme van de kerngroep Werkenlijk leren. Het oorspronkelijke idee om het hybride onderwijs onder de aandacht te brengen ontstond bij Landstede en Deltion. Na een presentie van het initiatief voor de Zwolse 4 (de 4 CvB’s van de 4 MBO’s in Zwolle) zijn Zone en Cibap ook ingestapt. Door de bundeling van krachten kunnen de vier scholen een breed beeld neerzetten van hybride onderwijsprojecten in de regio Zwolle, ieder binnen zijn eigen branche maar wel met een uniforme boodschap en informatie.

Na de Go van de Zwolse 4 is een kerngroep samengesteld met een vertegenwoordiger per school. De kerngroep is bij de opstart ondersteund door Creatief bureau Zecht uit Zwolle die heeft geleid tot de opzet voor een digitaal magazine en de titel Werkenlijk leren. Bij het verzamelen van praktijkvoorbeelden van hybride leren bleek al snel dat er binnen de regio Zwolle al heel veel gebeurt. De uitdaging was om een goede mix te maken van grote en kleine voorbeelden om verschillende doelgroepen te inspireren en te laten zien dat je ook op een hele eenvoudige wijze al hybride aan het leren bent. We hopen dat bedrijven worden geïnspireerd maar ook studenten en collega’s zodat we met

en van elkaar een leven lang kunnen leren. Leren binnen en buiten de school en alles wat daar tussenin zit.

De samenwerking tussen de vier scholen smaakt naar meer! Naast het leggen van nieuwe relaties met bedrijven en het inspireren met nieuwe voorbeelden van hybride leren, ziet de kerngroep in de toekomst ook mogelijkheden om het platform in te zetten voor andere onderwijskundige thema’s die binnen de regio leven en ook hier de krachten te bundelen. Wordt vervolgd! ■

ERIK VAN GIJTENBEEK, LOCATIE VERANTWOORDELIJKE ZONE.COLLEGE; GERT WESTERVELD, PROJECTLEIDER BPV DELTION COLLEGE; MATTHIJS ANDRIESEN, ADVISEUR ONDERWIJS BESTUURSBUREAU CIBAP; MARIANNE VAN DER ZEE, BELEIDSADVISEUR LANDSTEDE GROEP; SANNE BENIT-TANIS, STRATEGISCH ADVISEUR ONDERWIJS EN KWALITEIT DELTION COLLEGE | ZECHT, CREATIEF BUREAU VOOR STRATEGIE EN COMMUNICATIE, ZWOLLE, TEKSTSCHRIJVER SANDRA TUINMAN, TYPISCH SANDRA COMMUNICATIE

werkenlijk leren

Werkenlijk Leren kan overal

Wil je meer weten over het ontwikkelen van een hybride leeromgeving binnen jouw school of bedrijf/organisatie? Wij denken graag mee over de mogelijkheden.

Mail ons gerust. Info:

- > werkenlijklernen@landstedegroep.nl
(Marianne van der Zee)
- > werkenlijklernen@zone.college
(Erik van Gijtenbeek)
- > werkenlijklernen@deltion.nl
(Sanne Benit)
- > werkenlijklernen@cibap.nl
(Matthijs Andriessen en Minze Leistra)